

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto X. - Štev. 19

Gorica - četrtek 8. maja 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Beseda naših pastirjev

Preteklo nedeljo so italijanski katoliški časopisi prinesli naslednje »Objavo« konference italijanskih škofov:

»Prezvišeni in prečastiti ordinariji v Italiji, zavedajoč se svoje odgovornosti, ob priliki prihodnjih državnoborskih volitev potrjujejo smernice, ki so bile dane ob drugih sličnih priložnostih.

Posebej se opominjajo duhovščino in vernike, naj bodo zvesti Kristusu in njegovi Cerkvi, zato tudi jim kličejo v spomin težko dolžnost:

Da volijo;
da volijo v soglasju z načeli katoliške vere in z dekreti Cerkve, za popolno spoštovanje njenih pravic;

da so složni v glasovanju zato, da tvorijo trden jez zoper silno nevarnost, ki še vedno ogroža krščansko življenje v deželi.

Vsi župniki bodo s to »Objavo« seznanili vernike na način, kakor bodo to določili prezvišeni in prečastiti ordinariji.«

»OSSERVATORE ROMANO« RAZLAGA

V župnijah z italijanskimi verniki so zgoraj »Objavo« prebrali pri vseh mašah preteklo nedeljo, 4. maja, brez kakršnega koli komentarja. Nedeljski »Osserv. Romano« pa k »Objavi« prinaša kratko razlago. Iz njegovega uvodnika posnemamo nekaj misli.

Beseda škofov je jasna. Silna nevarnost, ki ogroža krščansko življenje v Italiji, je danes enotna fronta laicističnih sil, ki so se povezale med seboj v boju zoper svetost družine, zoper krščanske navade življenja, zoper svobodno katoliško šolo, zoper socialno pravico, kot jo pojmuje Cerkev. Ta enotna fronta obsega poleg skrajnih levčarjev, komunistov in socialistov, tudi radikale in republikance ter deloma socialne demokrate in liberalce. Nasproti tej enotni fronti laicistov morajo katoličani postaviti enako enotno fronto katoličanov v obrambi svojih pravic.

Navodila škofov odstranjujejo vsak dvom in vsako dvoumnost ter nudijo volivcu določene tudi praktične smernice, naj se udeležijo volitev, da z njimi brani najvišje verske dobrine z združenimi močmi.

To je dolžnost katoličanov spričo nasprotnikov, ki zagovarjajo laicizacijo javnega življenja, to je odstranitev katoliških sil in katoliških programov iz političnega, socialnega in kulturnega udeleževanja. Ker so nasprotniki združeni in številni, morajo tudi verniki biti združeni, da bo njih število premagalo število nasprotnikov. Kdo jim pa nudi garancijo, da bo branil njih verske in duhovne interese, kdo bo mogel in hotel vzpostaviti tak jez zoper laicizacijo, ni težko razbrati iz programov, ki jih razne stranke zastopajo; zato tudi ne bo težko se odločiti, za koga bo pravi katoličan volil, da bo volil po svoji vesti.

NASE PRIPOMBE

Te so misli, ki jih »Osserv. Romano« dodaja k »Objavi« italijanske škofovske konference. Mi bi z ozirom na naše domače prilike dodali še naslednje:

1. Ni res, da bi social-komunizem ne bil več toliko nevarnost za italijansko javno življenje, kot je trdil neki slovenski časopis v polemiki z nami. Govorijo naj številke:

	1948		1953	
KD	306	53,3%	262	44,4%
Komunisti	131	22,8%	143	24,2%
Socialisti	52	9,1%	75	12,7%
Ostali levčarji	43	7,5%	19	3,2%
Desničarji	42	7,3%	91	18,5%

Socialkomunisti so torej leta 1948 dobili 31,9% glasov, leta 1953 pa 36,9%. Njim nasproti je KD leta 1948 zbrala 53,3%, leta 1953 pa samo 44,4%. Če se pri prihodnjih volitvah zgodi, da KD izgubi sa-

mo 4% glasov, socialkomunisti pa pridobijo 4%, potem bodo ti slednji najmočnejša skupina v parlamentu in bodo imeli pravico sestaviti vlado. Četudi bi socialkomunisti sami ne zrastle za toliko, si bodo lahko pridobili zaveznikov pri drugih levčarjih, radikalih in republikancih, za boj zoper krščanske ustanove v Italiji.

2. Kar se tiče naše narodne manjšine nekateri očitajo, da je za naše nezadovoljivo stanje kriva samo KD. Mi smo že opozorili, da moramo iskati krivcev tudi drugod. Ko je g. Viljem Nanut v Doberdolu zatrdil, da je kriva za padanje učencev na slovenskih šolah samo KD, je povedal veliko neresnico. KD, oziroma tukajšnje oblasti so krive za izgon otrok optantov iz slovenskih šol, to je res. Toda kaj so takrat storili tisti, ki

bi bili lahko kaj storili in tudi kaj dosegli? Nič. Imeli smo vtis, da jim je celo ljubo, če gredo iz slovenskih šol otroci »izdajalcev in reakcij«.

Poleg tega velja pibiti, da nam v preteklih desetih letih vlada res ni dala zaščite, kot bi bila dolžna po ustavi; tudi niso uzakonili naših šol, vendar niso sprejeli osnutka socialnega demokrata Rossija, osnutka, ki je tako krivičen za našo manjšinsko šolo. Zato smemo upati, da bo vlada storila svojo dolžnost v prihodnosti, ker je ni storila v preteklosti. O stranki, ki javno izpoveduje svoja krščanska načela, smemo vedno upati, da bo svoja načela začela tudi praktično izvajati. Od strank pa, ki krščanska načela tajijo, nimamo kaj dobrega upati.

3. Če so slovenskim levčarjem in sredincem res pri srcu interesi naše manjšine, potem vedo prav dobro, da je bolj potrebno in koristno sodelovanje na drugih poljih in ne na političnem. Vse ostalo je samo politična demagogija, ki jo, po naši sodbi, enim in drugim narekujejo od drugod.

Sovjeti zavlačujejo

Iz vse sovjetske igre za pripravo vrhunske konference stopa vedno bolj v ospredje, kako si pravzaprav zamišljajo Sovjeti vrhunski sestanek. V kratkem bi Sovjeti želeli nekaj podobnega: zapad naj se razoroži, sovjetski tabor pa ostane oborožen. Kremelj mora obdržati v svojem obsevu vse dežele, ki si jih je nagrabil po vojni, Amerika pa mora zapustiti vsa svoja oporišča v svobodnem svetu. Vzhodna Evropa mora ostati v komunistični diktaturi in Nemčija naj ostane razdeljena. Če bi se Nemčija združila, potem naj se železna zavesa pomakne na Ren.

Pod takimi pogoji je vrhunski sestanek nepotreben. Gromiko sicer sprejema zapadne predstavnike ločeno in tako se sestanek samo odmika.

NOV SOVJETSKI VEŤO

Ker Sovjeti protestirajo proti poletom ameriških letal nad arktičnim ozemljem, ki so posledica podobnih sovjetskih poletov, so predlagali Amerikanci sporazum o nadzorstvu nad Alasko, delom Sibirije in severno Kanado. Sovjeti so ameriški predlog odbili in tako ponovno razočarali demokratični svet, da jim zares ni za sporazum in ohladitev vojne napetosti. Ameriški predlog je bil tokrat stvaren, kar je potrdil tudi tajnik Združenih narodov.

SESTANEK ATLANTSKE ZVEZE

V Kopenhagenu so se sestali zunanji ministri petnajstih držav članic Atlantske zveze. Spričo sovjetskega zavlačevanja za srečanje velikih je bil sestanek Atlantske zveze nujno potreben, ker se tako krepi in utrjuje enotnost svobodnega sveta, ki je edino jamstvo za njegovo rešitev. V Kopenhagenu so razpravljali o vrhunski konferenci, o razorožitvi, o obrambi zapada ter o Severni Afriki.

Afrika se prebuja

V Tangerju so zadnje dni zborovali zastopniki maroške stranke Istiklal, tuniške neodesurske stranke ter alžirske osvobodilne fronte. Razpravljali so o zadevah Magreba. Magreb pomeni po arabsko zahod in zemljepisni pojem Magreb obsega zahodnoafriške dežele Maroko, Alžirijo in Tunizijo. Na sestanku so široko obravnavali splošni položaj v za-

hodni Afriki. Največ časa so posvetili Alžiriji. V končni resoluciji priporočajo sestavo alžirske begunske vlade, zagotavljajo vso pomoč alžirskemu ljudstvu, pozivajo zahodne države, naj ne podpirajo Francije v vojni proti Alžiriji in napovedujejo ustanovitev magrebske federacije med Marokom, Alžirijo in Tunisom. Francija ima še eno priložnost, da se sprijazni s položajem ter se začne pogajati z Alžirci. Če bo še to zamudila, je nevarno, da bo šla magrebska skupnost svojo pot.

Nasser v Moskvi

Predsednik združene arabske republike Nasser se mudi na dolgem obisku v Sovjetski zvezi. Moskva ga je sprejela s kraljevskimi častmi. Kremelj dobro ve, da Nasser doma preganja in zapira komuniste in da je položil roko na Sirijo v zadnjem trenutku, ko je le malo manjkalo, da bi kot zrelo jabolko padla v sovjetski tabor. Kremelj je to požrl in povzdiguje Nasserja v nebesa ter mu ponuja politično in gospodarsko pomoč, ker ve, da ima Nasser v rokah ključne položaje, na katerih lahko stisne Evropo za vrat. Težave s sestavo francoske vlade

sko pomoč, ker ve, da ima Nasser v rokah ključne položaje, na katerih lahko stisne Evropo za vrat. Težave s sestavo francoske vlade

Težave s sestavo francoske vlade

Francija še tava v temi vladne krize. Po Bidaultovem umiku ima težave tudi Rene Plevin. Imel je lep načrt za sestavo vlade narodne enotnosti, za Alžirsko ter za ureditev finančne krize. Kljub obširni mednarodni pomoči je država zabredla v gospodarske težave. Že več let jo samo vojna v Alžiriji stane dnevno milijardo frankov, medtem ko alžirski gverilci vodijo vojno brez finančnega ministra in brez državnih denarnih sredstev. Plevin ni mogel sestaviti vlade, ker niso hoteli stopiti vanjo socialisti, dasi so bili pripravljeni zanj glasovati v parlamentu. Socialisti sploh ne mislijo stopiti v nobeno vlado, niti dati kakšnega svojega človeka, da bi jo sestavil. — Predsednik Coty je v ponedeljek zavrnil Plevinov odstop in mu zopet poveril nalogo, naj sestavi vlado. Zdi se, da bo v tretje uspel.

Se bo Argentina ustalila?

Prvega maja je bil ustoličen novi argentinski predsednik Frondizi, ki je že začel organizirati svojo vlado. Prevzel je težavno politično in gospodarsko dediščino. Za ozdravitev gospodarskega položaja je prepovedal nadaljnji uvoz tujega blaga v deželo. Če bo le prislunil želji prebivalstva, bo našel v njem oporo, ker si ljudje želijo politično stalnost, ki so jo že dve leti pogrešali.

Tehnično sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo

Pogodba o posebnih dobavah, ki sta jo Italija in Jugoslavija podpisali lani, je znatno povečala italijanski izvoz v sosedno državo. Pogodba določa, da bo Italija dobavila Jugoslovanom blaga na kredit za skupno 30 milijonov dolarjev ali okrog 20 milijard lir. Jugoslovanška podjetja zelo zanima možnost, da bodo po tej pogodbi lahko kupovale stroje in opremo v Italiji in sicer ob nenavadnih plačilnih olajšavah. Blago je treba dobaviti v roku dveh let po naročilu. Poglavitne pogodbe, ki so jih podpisala jugoslovanška podjetja in italijanske izvozne družbe konec februarja letos, so naslednje:

Ladjedelnica »Split« je naročila pri družbi FIAT v Turinu ladijskih motorjev za tri milijarde 494 milijonov lir; ladjedelnica »Tretji maj« na Reki v strojni tovarni Sant'Andrea v Trstu ladijskih motorjev za tri milijarde 110 milijonov lir; tovarna »14. oktober« je od podjetja Vender v Milanu kupila v treh obrokih traktorjev in njihovih delov za skupno tri milijarde 813 milijonov lir; ista tovarna je pri tvrdki »Ing. Fiorentini« naročila buldozerjev in dvigal za milijardo 169 milijonov lir; podjetje »Rudnap« iz

Beograda je prav tam kupilo za 587 milijonov lir buldozerjev, za 564 milijonov lir pa pri družbi Moncalvi v Paviji.

Posebno poglavje so po važnosti in obsegu zaključenih poslov dobave avtomobilske industrije. Družba FIAT je dobila od podjetja »Slovenija Avto« v Ljubljani za 390 milijonov lir naročil za ogrođja in za sestavne dele, od tovarne »Crvena Zastava« v Kragujevcu pa za 767 milijonov lir. Ta tovarna izdeluje avtomobile znamk FIAT 600 in FIAT 1400 po licenci turinskega podjetja. Tovarne »Officine Adige« so dobile naročilo prikolice za avtobuse in tovarne avtomobile od podjetja »Slovenija Avto« za 184 milijonov lir, tovarne »OM« v Bresciji ogrođja za avtobuse in kamione od podjetja »Bosna Avto« v Sarajevu za 809 milijonov lir, »Alfa Romeo« v Milanu enako naročilo za 618 milijonov lir. Pri družbi ANSALDO v Genovi je bilo naročenih lokomotiv za milijardo 259 milijonov lir ter opreme za filobuse v znesku 180 milijonov lir. Znatni so tudi posli, ki so jih zaključile tvornice Olivetti, ki so dobavile za 334 milijonov lir opremnih strojev tovarni Tomos v Kopru, ki izdeluje motorna kolesa; družba C.G.E. v Milanu

za dobavo električne opreme v transformatorskih postajah glavnemu ravnateljstvu jugoslovanških državnih železnic ter podjetju »Jugoelektro« v Beogradu. Družba »A. Corniti & Co« v Oggianu, ki izdeluje tekstilne stroje, bo dobavila podjetju »Masinoimpex« v Zagrebu teh strojev za 44 milijonov lir. Pogodbe za številne manjše dobave so bile sklenjene za nakup traktorskih delov, električnih in mehaničnih izdelkov. Od skupnega kredita za nabavo blaga v Italiji je zdaj na razpolago še približno tretjina, ki jo bodo, kakor kaže, izkoristili do konca letošnjega leta.

Novi zakon v prid gospodinjskim pomočnicam

V Uradnem listu je te dni izšel zakon o zaščiti gospodinjskih pomočnic in o dolžnostih gospodinj napram njim. Zakon sta že pred meseci odobrila senat in parlament.

Z veseljem pozdravljamo ta novi zakon, ki je tudi hišne pomočnice in njihovo skromno, a vendar tako potrebno delo dignil na višino pravičnega dostojanstva in ga zaščitil. Zakon se tiče vseh hišnih pomočnic, ki delajo najmanj štiri ure na dan, nalaga pa tudi gospodinjam gotove določnosti. Pri najemanju hišnih pomočnic se bodo morale gospodinj obrniti na patronate in udruženja; prepovedano je vsako posredovanje zasebnikov. V teku 30 dni, ko je gospodinja najela novo služkinjo, jo mora javiti na uradu za delo in na uradu socialnega skrbstva. Za hišne pomočnice velja osemdnevna poizkusna doba. Brez posebnega dovoljenja staršev ali postavljenih skrbnikov ne bodo smele gospodinj jemati v službo mladoletnih deklet, prav tako jih ne bodo smele odpustiti brez vednosti staršev ali skrbnikov.

Novi zakon podrobno našteva vse pravice hišnih pomočnic, odnosno dolžnosti delodajalcev napram njim. Našteli bomo najvažnejše:

1. redno plačevanje dogovorjene mesečne plače;
2. zdravo stanovanje in zadostna hrana;
3. skrb za njihovo zdravje;
4. spoštovanje njihove osebnosti in moralne svobode;
5. dodelitev potrebnega časa za opravljanje verskih in državljanjskih dolžnosti;
6. en dan počitka v tednu, predvsem ob nedeljah, če pa to iz raznih vzrokov ni mogoče, dvakrat po pol dneva v tednu;
7. po enem letu dela pri istem delodajalcu 15 ali 20-dnevni plačani dopust in primerno odškodnino za hrano in stanovanje v tem času;
8. služabnica, ki bi se poročila, ima pravico do dvotedenskega dopusta in pol dneva počitka vse praznike v tednu;
9. vse hišne pomočnice (to je tiste, ki delajo najmanj 4 ure dnevno) imajo pravico do 13. plače in do 15-dnevnega odpovednega roka v slučaju odpusta iz službe, kakor tudi do plačanih 15 dni za vsako leto službe.

Ti zakoni bodo sedaj ščitili hišne pomočnice in če bi katera v teh pravicah bila prikrajšana, se lahko pritoži na osrednji in pokrajinski komisiji za delo. Prav tako se lahko pritožijo gospodinj, če bi hišne pomočnice kršile svoje dolžnosti. Zakon namreč vsebuje tudi dolžnosti, ki se jih morajo hišne pomočnice strogo držati in sicer: svojo službo morajo opravljati vestno in natančno; spoštovati morajo družinsko življenje delodajalca in ne raznašati okrog njihovih skrivnosti; ob nastopu službe morajo pokazati osebno izkaznico, zdravstveno in delavsko knjižico ter izkaznico o socialnem zavarovanju.

Visoko odlikovanje Milovan Djilas

V Parizu so dne 2. maja podelili visoko francosko literarno odlikovanje »Prix de la Liberté« Jugoslovanu Milovanu Djilasu, ki je še vedno zaprt zaradi knjige »Novi razred«. Člani razsodišča, med katerimi je bil tudi francoski akademik Georges Duhamel, so izjavili, da bodo prosili jugoslovanško odposlaništvo v Parizu za posredovanje, da bi Milovan Djilas lahko prejel določeno nagrado.

NAŠ TEDEN V CERKVI

11.5. nedelja, 5. povel.: sv. Filip in Jakob, apostola
 12.5. ponedeljek: sv. Pankracij, m.; procesija v spomin 1. prikazovanja Device Marije v Fatimi
 13.5. torek: sv. Servacij, škof; procesija
 14.5. sredo: sv. Bonifacij, m.; procesija
 15.5. četrtek: Vnebohod Gospodov; zapovedan praznik
 16.5. petek: sv. Janez Nepomuk, m.
 17.5. sobota: sv. Pahal, spozn.

Sv. Filip in Jakob, apostola

SV. FILIP je bil doma iz Betsajde, kjer je bival tudi apostol Peter. Bil je med prvimi Jezusovimi učenci. Njemu se ima zahvaliti Jernej (Natanael), da je postal Jezusov učenec. Jernej je imel namreč predsodek, da iz Nazareta ne more priti nič dobrega, zato da tudi Jezus, ki je Nazarečan, ne more biti obljubljeni Odr-

šenik. Filip mu je znal izbiti ta predsodek: Poprej se prepričaj, poglej, potem sodi in govori!

Predsedki so velika ovira za dobro. SV. JAKOB je bil bližnji sorodnik Marijin, zato tudi Jezusov.

Veliko je molil. Njegovo spodbujanje k mnogi in zaupni molitvi slišite pri sv. maši za križev teden, ki je letos prav ta teden po 5. nedelji.

Po Jezusovem Vnebohodu je bil izbran in postavljen za jeruzalemskega škofa. Po 30 letih škofovanja, ko je bil star 96 let, so ga Judje kamenjali in na pol živega vrgli s tempeljske strehe. Se pri zavesti, ko je že padel na tla, je stegnil roke proti nebu: »Gospod, ne prištevaj jim tega greha!« Pristopil je rabelj in ga udaril s kolom po glavi ter ubil.

Ali tudi ti tako iz srca odpustiš sovražnikom?

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Resnično, resnično, povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Doslej niste nič prosili v mojem imenu. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno. To sem vam govoril v prilikah; pride pa ura, ko vam ne bom več govoril v prilikah, ampak vam bom očitno oznanjeval o Očetu. Tisti čas boste prosili v mojem imenu in vam ne pravim, da bom jaz prosil Očeta za vas; zakaj Oče sam vas ljubi, ker vi mene ljubite in verujete, da sem prišel od Boga. Izšel sem iz Očeta in prišel na svet; zopet zapuščam svet in grem k Očetu.« — »Glej,« mu reko njegovi učenci, »zdaj očitno govoriš in ne pripoveduješ nobene prilike. Zdaj vemo, da vse veš in ne potrebuješ, da bi kdo vpraševal. Zato verujemo, da si izšel od Boga.«

Praznik sv. Filipa in Jakoba, apostolov

Obhajamo praznik dveh Jezusovih apostolov: sv. Filipa in Jakoba. Oba sta bila v zboru dvanajsterih in v Kristusovi šoli. Spremljala sta Zveličarja na njegovih misijonskih potih, poslušala njegove govore, se pri njem učila in vzgajala, posvečevala in usposabljalna za apostolat. Ostala sta zvesta svojemu apostolskemu poklicu in visokemu poslanstvu. Bila sta goreča božja misijonarja, navdušeno pridigala, vneto oznanjala Jezusov evangelij in goreče pridobivala številne ljudi za Boga. S svojim svetim življenjem in s svojo mučeniško smrtjo sta nam zapustila svetel zgled globoke vere in neomajne ljubezni do Boga.

Boga in ljudi sta ljubila na vzoren način: Boga z vsem srcem in vso dušo, ljudi pa kot izredno požrtvovalna duhovnika, apostola, pridigarja, svetnika, posvečevalca in rešitelja duš. Zlasti sv. Jakob, Jezusov bratranec, je kot dolgoletni (30 let) jeruzalemski škof slovel po svoji veliki svetosti.

Kako je sv. Filip otroško hrepenel po Bogu, razodeva tista znana njegova prošnja: »Učenik, pokaži nam Očeta (Boga) in dovolj nam bo!«

Oba sv. apostola sta končno dokazala in neizpodbitno izpričala svojo ognjevito ljubezen do Boga ne le z neutrudljivim delom in svetim življenjem, marveč tudi s svojim groznim mučeništvom. Oba sta bila zaradi vere preganjana in mučena, oba kamenjana in poleg tega Filip križan, Jakob pa strmoglavljen z vrha jeruzalemskega tempelja, Pobožni in goreči sv. Jakob, ki je bil silno molitven mož, je še ves polomljen in na pol mrtev prosil Boga za svoje sovražnike in mučitelje, dokler ga ni dokončno ubila hudobna krvnikova roka, ki je svetemu mučencu, ko je čudežno še ostal živ, zadala pod templjem zadnji smrtni udarec po glavi in ga tako usmrtila. — Ta dva velika moža, neustrašna duhovna borca, stebra in svetilnika vere in krščanske ljubezni, nas močno in nevzdržno podžigata h globoki veri, k živi ljubezni do Boga in do bližnjega, k potrebni svetosti in neomajni ljubezni do Boga. Boga je treba dejansko ljubiti v življenju in v smrti, tudi za ceno krvi. Treba je živeti za Boga, njega slaviti, njega poveljčevati, zanj delati, zanj trpeti, zanj vse darovati. — Sv. Jakob in Filip, prosita za nas! Izprosit nam pravo modrost in potrebno svetost ter večno srečo!

Oba sv. apostola sta končno dokazala in neizpodbitno izpričala svojo ognjevito ljubezen do Boga ne le z neutrudljivim delom in svetim življenjem, marveč tudi s svojim groznim mučeništvom. Oba sta bila zaradi vere preganjana in mučena, oba kamenjana in poleg tega Filip križan, Jakob pa strmoglavljen z vrha jeruzalemskega tempelja, Pobožni in goreči sv. Jakob, ki je bil silno molitven mož, je še ves polomljen in na pol mrtev prosil Boga za svoje sovražnike in mučitelje, dokler ga ni dokončno ubila hudobna krvnikova roka, ki je svetemu mučencu, ko je čudežno še ostal živ, zadala pod templjem zadnji smrtni udarec po glavi in ga tako usmrtila. — Ta dva velika moža, neustrašna duhovna borca, stebra in svetilnika vere in krščanske ljubezni, nas močno in nevzdržno podžigata h globoki veri, k živi ljubezni do Boga in do bližnjega, k potrebni svetosti in neomajni ljubezni do Boga. Boga je treba dejansko ljubiti v življenju in v smrti, tudi za ceno krvi. Treba je živeti za Boga, njega slaviti, njega poveljčevati, zanj delati, zanj trpeti, zanj vse darovati. — Sv. Jakob in Filip, prosita za nas! Izprosit nam pravo modrost in potrebno svetost ter večno srečo!

Oba sv. apostola sta končno dokazala in neizpodbitno izpričala svojo ognjevito ljubezen do Boga ne le z neutrudljivim delom in svetim življenjem, marveč tudi s svojim groznim mučeništvom. Oba sta bila zaradi vere preganjana in mučena, oba kamenjana in poleg tega Filip križan, Jakob pa strmoglavljen z vrha jeruzalemskega tempelja, Pobožni in goreči sv. Jakob, ki je bil silno molitven mož, je še ves polomljen in na pol mrtev prosil Boga za svoje sovražnike in mučitelje, dokler ga ni dokončno ubila hudobna krvnikova roka, ki je svetemu mučencu, ko je čudežno še ostal živ, zadala pod templjem zadnji smrtni udarec po glavi in ga tako usmrtila. — Ta dva velika moža, neustrašna duhovna borca, stebra in svetilnika vere in krščanske ljubezni, nas močno in nevzdržno podžigata h globoki veri, k živi ljubezni do Boga in do bližnjega, k potrebni svetosti in neomajni ljubezni do Boga. Boga je treba dejansko ljubiti v življenju in v smrti, tudi za ceno krvi. Treba je živeti za Boga, njega slaviti, njega poveljčevati, zanj delati, zanj trpeti, zanj vse darovati. — Sv. Jakob in Filip, prosita za nas! Izprosit nam pravo modrost in potrebno svetost ter večno srečo!

Oba sv. apostola sta končno dokazala in neizpodbitno izpričala svojo ognjevito ljubezen do Boga ne le z neutrudljivim delom in svetim življenjem, marveč tudi s svojim groznim mučeništvom. Oba sta bila zaradi vere preganjana in mučena, oba kamenjana in poleg tega Filip križan, Jakob pa strmoglavljen z vrha jeruzalemskega tempelja, Pobožni in goreči sv. Jakob, ki je bil silno molitven mož, je še ves polomljen in na pol mrtev prosil Boga za svoje sovražnike in mučitelje, dokler ga ni dokončno ubila hudobna krvnikova roka, ki je svetemu mučencu, ko je čudežno še ostal živ, zadala pod templjem zadnji smrtni udarec po glavi in ga tako usmrtila. — Ta dva velika moža, neustrašna duhovna borca, stebra in svetilnika vere in krščanske ljubezni, nas močno in nevzdržno podžigata h globoki veri, k živi ljubezni do Boga in do bližnjega, k potrebni svetosti in neomajni ljubezni do Boga. Boga je treba dejansko ljubiti v življenju in v smrti, tudi za ceno krvi. Treba je živeti za Boga, njega slaviti, njega poveljčevati, zanj delati, zanj trpeti, zanj vse darovati. — Sv. Jakob in Filip, prosita za nas! Izprosit nam pravo modrost in potrebno svetost ter večno srečo!

Iz življenja Cerkve

Nova blažena

Zadnje nedeljo v aprilu je bila v cerkvi svetega Petra v Rimu prišteta med blažene španska redovnica Terezija Jornet Isbass, ki je živela v preteklem stoletju in je posvetila svoje življenje skrbi za revne in zapuščene stare ljudi. Popolnoma je prišel sveti oče v baziliko, da je počastil novo blaženo.

Kapela za avtomobiliste

Cerkvene oblasti so dovolile, da se postavi velika kapela ob avtomobilski cesti, ki veže Stuttgart in Muenchen. Tako se bodo lahko mnogi potniki in avtomobilisti udeležili svete maše, kar bo zelo primerno zlasti za nedelje in praznike.

Slepci v Lurdu

Pred kratkim so obiskali Marijino svetišče v Lurdu slepci iz sedmih držav. Bil jih je skoraj dva tisoč. Pri lurški votlini so iskali milost, ki naj jim odpre pogled v večno ljubezen in utrdi vero v večne božje resnice.

Zborovanje italijanske KA

Pri zborovanju italijanske Katoliške akcije v Trstu so ugotovili, da je število članov vsako leto večje, le število članic dekliške KA je lansko leto nekoliko padlo. Pri istem zborovanju so povedali, da se v Trstu zelo zanimajo in trudijo, da bi

v mestu postavili Dom duhovnih vaj, ki bi mogel ustreči vsem potrebam katoličanov, ki vedno raje opravljajo zaprte duhovne vaje.

Zavetnik stražnikov

Sveti oče je imenoval svetega mučenca Boštjana za zavetnika vseh italijanskih mestnih stražnikov.

Ogromna Marijina bazilika v Braziliji

V San Paulo so začeli graditi ogromno cerkev, ki bo posvečena lurški Materi božji. V cerkvi bo prostora za 30.000 ljudi. Imela bo tudi kupolo s premerom 35 m. Vlada je prispevala za gradnjo 50.000 dolarjev in 100 m visok zvonik. Nova cerkev bo, med največjimi na svetu.

Kongres gospodinjstkih pomočnic

Ta kongres je bil že tretji in se je vršil v veliki dvorani univerze Angelicum. Na kongresu so obravnavali: Hišno delo — pravi poklic. Ob zaključku kongresa je udeleženke sprejel sv. oče, ki je imel nanje tudi nagovor.

Kardinal brez roke

V Rim je dospel ameriški kardinal Strich, da bi prevzel vodstvo kongregacije za širjenje vere (De Propaganda Fide). Ta kongregacija skrbi za vse zadeve,

ki so v zvezi z misijonskim delom. Kardinal Strich je znan kot dober organizator, in takega organizatorja kongregacija za misijone potrebuje.

Že na poti v Rim je začutil bolečine v desni roki. V Rimu je moral takoj v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da mu

morajo odrezati desno roko. To se je zgodilo v ponedeljek 25. aprila zjutraj. Odločitev, ali naj operacijo sprejme ali ne, je kardinal prepustil sv. očetu. Operacija je dobro uspela. Sv. oče je že dovolil, da bo smel kardinal v prihodnje deliti blagoslov z levo roko. Kardinal je star 70 let.

Božične knjižne nagrade v skupnem znesku 10.000 argentinskih pesov z namenom, da se poživi slovensko ustvarjalno delo.

1. Nagrade so tri, in sicer v zneskih 5.000, 3.000 in 2.000 argentinskih pesov; 2. Prispeljki morajo biti izvirna leposlovna ali znanstvena dela, ki še niso bila objavljena ali izvajana (roman, po-vest, drama, zbirka esejev, pesmi, novel ali črtic; razprava iz humanističnih ved, iz slovenskih domoznanskih področij, pa tudi drugačen izsledok slovenskega znanstvenika);

3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeč slovenski književnik ali znanstvenik razen članov žirije in nagrajencev predhodnega natečaja;

4. Rokopis je treba poslati do 31. oktobra 1958 v dveh ali treh na stroj napisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija (Knjižne nagrade, Alvarado 350, Ramos Mejia, Prov. Buenos Aires, Argentina);

5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonom, katerega nosilec pa mora biti znan vsaj enemu članu razsodišča, je treba poslati v rOKOPISU priloženi kuverti, ki nosi isto oznako kot rOKOPIS. Kuverte se odpro na dan razglasitve izida, to je dne 22. decembra 1958. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev;

6. Slovenska kulturna akcija si pridrži pravico za morebitno objavo nagrajenih del ali njih uprizoritev, seveda šele po dogovoru z avtorjem;

7. Materialistično usmerjeno delo ne pride v poštev;

8. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu;

9. Žirijo sestavljajo gg. dr. Vinko Brumen, prof. Alojzij Geržinič, Ruda Jurčec, dr. Milan Komar, prof. Karel Rakovec in dr. Branko Rozman. Za presojo znanstvenih del, za katero je potrebna strokovna razgledanost, kooptira žirija 1 do 3 člane. Na sejo, pri kateri se dokončno odloča o razdelitvi nagrad, pridejo redni in kooptirani člani in vsi imajo enako glasovalno pravico;

10. Glasovanje razsodišča je tajno;

11. Razsodišče ima pravico proglasiti kako nagrado za nepodeljeno. Prav tako ima pravico združiti dve ali več nagrad in jih razdeliti.

Buenos Aires, dne 15. aprila 1958.
 Slovenska kulturna akcija

NAŠE LURŠKO ROMANJE

Kar strah me je obšel — ubogo letošnjo lurško romarico — ko sem v zadnjem Kat. glasu prebrala, kako pozno ponoči so prispeli pred petdesetimi leti naši rojaki v Lurdu in kakšne sitnosti so imeli. In bilo jih je le 600. Le kaj bo z nami, če se nam isto zgodi? Ali nas morete kaj potolažiti? Kaj pravi naše vodstvo?

Romarica iz Trsta

ODGOVOR: Mi pridemo v Lurdu v soboto 26. julija popoldne okrog petih ali še prej. Najprej se odpeljemo v prenočišča in nato pred večerjo opravimo prvi skupni obisk pri lurški votlini. O razdelitvi po hotelih moremo sedaj reči le, da bo veliko lažja in bolj enostavna kakor lansko leto v Marijinem Celju. Kako in kaj, boste brali v romarski knjižici, oziroma bo po zvočnikih razloženo v vlaku. Seveda, kakor naši rojaki pred petdesetimi leti, se tudi mi ne bomo kaj prida razumeli z lurškimi domačini, toda z nami bo kar številno tehnično vodstvo, to so Pavlinci iz Milana, ki nam bodo povsod in v vsem pomagali. Zato le nikar strahu in slabe volje! Rajši naj vsak romar dobro premisli in točno izvrši znane stvari:

1) Prostor v vlaku si lahko do 15. maja izbere vsak sam. Od tega je na dolgi vožnji veliko odvisno. To izrecno velja prav za vse romarje. Po 15. maju določi zamudnik mesto v vlaku vodstvo. — Toda pri izbiranju prostorov ne bodite sitni. Vsem še Bog ne more ustreči!

2) Potni list: nikar ne nosite posamezniki samo svoje prijave na CIT za skupni potni list. Saj je bilo vsakemu tako točno zapisano: Posameznik lahko vpiše in plača potni list za več oseb. Najbolje napravi to eden za vse romarje iz župnije ali vasi. Radi pomagajte duhovnikom, če vas prosijo za pomoč.

3) Prav letos mnogim poteče veljavnost osebne izkaznice. Tem sledeče: Prijavite

se za skupni potni list s staro izkaznico, a medtem si do julija gotovo poskrbite novo izkaznico. — Romarji brez državljanstva morajo imeti na svojem potnem dovoljenju vizum francoskega konzulata iz Benetk.

4) Kdor se je prijavil na primer v Romanu, ne more potovati na primer z romarji od Sv. Ivana. Vsak naj si izbere družbo le v tistem kraju, kjer se je prvič prijavil. Na kratko: vsak ostane na potovanju v družbi svojega kraja!

5) Goričani se držite v zadevi skupnega potnega lista navodil, kakor ste jih že prejeli osebno od svojih poverjenikov.

6) Proti koncu majnika bodo vsi tržaški romarji imeli izredno priliko, da vidijo v Avditoriju velik film »Bernardette«. Dan, ki bo zelo verjetno delavnik, in uro sporočimo v naslednji številki. Danes povemo le, naj bi si vsaj vsi tržaški romarji ogledali ta veliki zgodovinski film o Lurdu, ki je cilj našega skupnega romanja.

7) Sedaj je čas, da še moremo upoštevati razne nasvete in predloge za našo izredno in veliko skupno božjo pot. Povejte pravočasno, pišite, sporočite takoj! — Do 20. maja je zadnji čas, da so abecedni sezname vseh skupin pri vodstvu romanja! Sezname vedno v dveh izvodih. — Do 15. maja se zaključijo pri CIT-u v Trstu sprejemanje prijav za skupni potni list.

Vse prosimo, naj se držijo danih navodil, ker le tako bo veliko romanje v redu pripravljeno in pravočasno urejeno.

Romarsko vodstvo

Razpis knjižnih nagrad Slov. kul. akcije za leto 1958

Mecen, ki želi ostati neimenovan, je dal s svojim darom Slovenski kulturni akciji možnost, da tudi za leto 1958 razpisuje

Koroški Slovenci so proslavili 50-letnico narodne šole v St. Jakobu v Rožu z veliko slavnostno prireditvijo. — Na sliki vidimo zbor mladenk v narodnih nošah

LURŠKA PESEM

ki se vedno poje v Lurdu pri procesiji z lučicami.

Zvonovi zvonijo, premilo pojo,
 častijo preblaženo lurško Gospo:
 Ave, ave, ave Marija. Ave, ave, ave Marija! *)
 Bernardka se reki približa tedaj,
 k njej vodi previdnost jo božja skrivaj.
 Na bregu topoli šumijo lahno,
 nad njimi se sveto odpira nebo.
 Naenkrate daleč vihar zašumi,
 nad skalami zlat se oblak zablješči.
 Prikaže se sredi oblračnih zaves
 Devica devic in nevesta nebes.
 Oči ji bliščijo kot jutranji svit,
 smehljaj čez obraz je deviški razlit.
 Obleka kot sneg, kakor lilije cvet,
 in sinji je trak ji krog pasa pripet.
 Ob nogah nebeška ji roža žari,
 da lepša na zemlji cvetela še ni.
 Ob rokah povzdignjenih vije krasan
 se rožni ji venec iz biserov zbran.
 Zaupno Bernardka pogleda Gospo,
 poklekne pred Njo in pozdravi srčno.
 Oziraj se, Lurška Marija, na nas,
 veselo prepevamo tebi na glas.
 Ti bela obleka obdaja telo,
 Spočetje brezmadežno znači lepo.
 Na glavi ti krona nebeška miglja,
 Marija Kraljica si zemlje, neba.

V nebo se ozirajo tvoje oči,
 po Bogu naj vsako srce hrepeni.
 Premilo so sklenjene tvoje roke,
 ti Jezusa prosiš za tvoje dolge.
 In rožnati venec ti zaljša roko,
 še nam daj moliti ga vselej lepo.
 Ti krilo obdaja spokornosti pas,
 na ostro pokoro spominja naj nas.
 Na nogah rudeča te roža krasni,
 Marija, najlepša cvetlica si ti!
 Brezmadežno, Mati, je tvoje srce,
 in milostno bije za narode vse.
 Pripravljena vedno si, Mati, zares,
 v tolažbo k otrokom hiteti z nebes.
 Pregreha se širi po zemlji okrog,
 po tebi, Marija, bo rešil nas Bog.
 Ljudje zapuščeni te prosimo mi,
 obriši, Marija, nam solzne oči.
 Obupnosti sila teži nam srce,
 ti, Lurška Marija, podaj nam roke.
 V srce nam zasadi nedolžnosti cvet,
 da ne pogubi nas okuženi svet.
 Naj duša ljubezni krščanske gori,
 in tebe, Devica, na veke časti!
 Po stezi pokore nas vodi zvesto,
 da pridemo k tebi gor v sveto nebo.
 Tolaži nas, Mati, v nevarnosti zdaj,
 ob smrti odpri nam preblaženi raj!

*) »Ave, ave, ave Marija« se ponavlja pri vsaki kitici.

Domišljija in stvarnost

Prejeli smo in objavljamo:

Že 16. februarja t. l. je »Primorski dnevnik« pisal o moji domnevni kandidaturi na listi italijanske krščanske demokracije. Po mojem mnenju je list vrgel to izmišljeno vest v javnost z namenom, da zakrije nejevoljo in kritiko določenih slovenskih volivcev in krogov zaradi kandidature gg. Viljama Nanuta in Franca Komica na italijanski socialistični odnosno komunistični listi.

V soboto 3. t. m. se je oglašil pri »Il Corriere di Trieste« in jo po svoje, po levičarsko namreč, udaril takole: da mi je bila ponujena kandidatura na listi M. A. R. P., to je na listi deželnih avtonomistov; da bi taka kandidatura žela uspeh le, če bi prejela glas vseh 3 tisoč volivcev SDZ; da so člani katoliškega krila SDZ, ko so za vse to zvedeli, zavzeli takoj nasprotno stališče in jasno v »Kato- liškem glasu« povedali, da se je treba odločiti samo za italijansko krščansko demokracijo; da sem se tedaj prepričal, da bi s svojo kandidaturo ne uspel in da nisem o MARP-u več govoril; da mi je kategorično bilo dano na izbiro: Ali odločiti se za italijansko krščansko demokracijo ali pa izgubiti vodstvo in vse druge naslove pri SDZ, ko vendar katoliško krilo razpolaga v SDZ s pretežno večino članov, in moje politične kariere bi bilo tako konec; da so se voditelji italijanske krščanske demokracije poslužili prilike, ki se jim je potom škofije ponudila, da dobijo dva-tri tisoč slovenskih glasov, in da so v tem oziru vodili zanje strogo tajna pogajanja.

V nedeljo 4. maja se je v istem slogu razpel še »Primorski dnevnik« in v bistvu ponovil »Corrierove« preračunane izmišljotine, iz česar je razumeti, da je vsa to domišljija skuhal en in isti krog.

Smeši se »Primorski dnevnik« tem, da skače z mojo kandidaturo od demokrščanske liste do MARP-ove, pa me na nobeni ne najde.

Na vse gori navedeno imam povedati slovenskim volivcem samo to, kar sem že pojasnil zboru zaupnikov SDZ v nedeljo 27. aprila, in sicer, da nisem jaz vodil nobenih pogajanj z deželnimi avtonomisti od liste MARP. Pač pa sta me obiskala dva furlanska zastopnika avtonomistov in mi povedala o njihovem namenu, da nastopijo pri volitvah. V prisotnosti še enega člana vodstva SDZ jima nisem dal prav nobenega upanja, da bi se jim SDZ pridružila, in odkrito povedal, da se bo z vprašanjem naše opredelitve bavilo vodstvo SDZ in sprejelo svoj sklep.

Vodstvo SDZ pa je sklenilo soglasno brez slehernega vmešavanja in vplivanja kateregakoli duhovnika ter v absolutni nevednosti škofije, nasvetovati slovenskim volivcem, naj glasujejo za listo italijanske krščanske demokracije in za njena dva goriška kandidata.

Kakor znano, je zbor tridesetih zaupnikov sklep vodstva enodušno potrdil.

Vse, kar sta »Il Corriere di Trieste« in »Primorski dnevnik« pisala o mojih domnevnih kandidaturah, o mojem navzkrižju z ostalimi člani vodstva SDZ, o pristišku duhovščine in škofije ter o dramatični izbiri, ki naj bi mi bila postavljena, je plod domišljije in ne odgovarja resnici.

Kakor sem v vodstvu SDZ in na zboru zaupnikov predlagal in zagovarjal sklep, ki je nato bil sprejet in potrjen ter v »Katoliškem glasu« in »Demokraciji« objavljen, tako nasvetujem tudi kot volivec in pripadnik slovenske skupnosti v Italiji še s tega mesta slovenskim volivcem, naj glasujejo za listo italijanske krščanske demokracije in za njena dva goriška kandidata.

Gorica, dne 7. maja 1958.

dr. Avgust SFILIGOJ

Med trnjem in osatom

Živahna domišljija

Slovenskim pisateljem radi očitajo, da imajo premalo fantazije. Večkrat je to res, toda zdi se, da smo sedaj dobili ljudi, ki imajo tega na pretek in so zato začeli svoje proizvode prodajati v časopisih. Ena taka nada naše kulture za prihodnost je avtor članka v nedeljskem Primorskem dnevniku »Nezadovoljstvo med pristaši SDZ s klerikalci...« Onemu ali onim, ki so avtorji tega članka, res ne moremo odrekat fantazije. Naj z isto iznajdljivostjo začnejo pisati povesti o potovanju na luno in na planete, pa utegnejo postati še slavni.

Pravijo, da je podoben članek prinesel tudi Corriere di Trieste. To nam je dokaz o telepatiji med različnimi uredništvi, pa tudi med različni možgani. Če bosta obe uredništvi združili svoje tako sijajno opremljene sotrudnike, nam utegnejo res ustvariti čudo sodobnega fantastičnega

romana. Seveda ne sedaj, temveč po volitvah, ker sedaj morajo rabiti svojo fantazijo za odkrivanje sporov in spletk med SDZ in »klerikalci«.

Enakovredni bratci

Po fantaziji in laganju so si ljudje radi v sorodstvu. Tako smo opazili, da so si bližnji sorodniki, morda celo nezakonski bratje, nešči levičarji in misini. Oboji so namreč pokazali enako razvito fantazijo in ljubezen do laganja; zato bi po dialektičnih zakonih Marxa in Engelsa morali biti v bližnjem sorodstvu. Misini so namreč v nekem letaku razglasili »urbi et orbis«, to je vesoljnemu svetu, da so se slovenski demokrati in ital. kršč. demokracija povežali v nekaki zvezi, ki ji pa ne vedo imena. Vsekakor bi bila to anti-italijanska, saj se misinom v Gorici že tresejo hlačke.

Ni kaj reči, fantazije ne manjka pri teh volitvah!

»Primorski in svetniki

Nobena tajnost ni, da si je Primorski vedno v laseh s svetniki. Sedaj mu zopet ni prav, da imajo svetniki v demokratični Italiji prednost celo na znakmah. Pred par dnevi je protestiral proti temu zlorabljanju in po svoje zavijal na nepristranost odgovornih.

Ob teh neslanostih pride človeku na misel bridka resnica: končno je resnično nerodno, da padajo vsako jutro na uredniške komunistične mize pisma, na katerih so znamke svetnikov. Mislite si komunističnega konzularnega predstavnika ali partijskega agitatorja, ki dobi pismo z znamko svetnika. Progressivni razumnik se je dokopal do osebnega prepričanja, da ni Boga in da je Cerkev v zadnjih vzdihih in sedaj mu kar z jasnega pade na mizo pošta z znamko, ki predstavlja krščansko idejo. Ondaj se je celo zgodilo, da so na nekem konzulatu v Trstu dobili iz Francije uradno pošto z znamko lurske stoletnice. Kakšno presenečenje! Celotlačna Francija se tako daleč spozabi! In vendar je Primorski dnevnik že tam pozimi zapisal, da socialistična Francija gotovo ne bo zabredla tako daleč, da bi dala tiskati znamke z lursko Materjo božjo. In sedaj so jo le tiskali. Kaj v Parizu prav nič ne upoštevajo predlogov Primorskega?

mega — in ne občinske uprave! Opeko, pesek, apno, električni material, deske za pod je naročil župnik sam. Ta material je plačala lastnica stanovanja župniku — in ne občinska uprava, ki ni hotela nič slišati o teh nujnih popravilih. Občinska uprava je bila dala eno samo roko barve po zidovih in ruliranje ter eno roko slabe barve po lesu znotraj še pred gori navedenimi deli in ni niti popravila lukenj v stropu, ko so belili. Za to zelo površno delo je izdala občinska uprava L 5.000, to je bilo vse. Za njimi so morali fantje barvati še enkrat.

6) »Zakaj pa pravzaprav teži delo popravil župnišča na občino?« se bo kdo vprašal. V Jamljah, ki so majhna vas, obstoji stara pogodba med vsemi gospodarji, ki so jo podpisali zase in svoje potomce, ter občinsko oblastjo za vzdrževanje duhovnikov in župnišča. Te obveznosti so izvrševali pri starem župnišču; prejšnja občinska uprava jih je izvrševala pri sedanjem, in sedanja uprava jih izvršuje tudi. Iz tega razloga občina plačuje najemnino za duhovnike in je svojčas izvršila mala popravila na svoje stroške.

7) Dne 4. marca je župan sklical občinske in cerkvene može v župnišču in naprosil, naj bi bile volitve v dveh spodnjih sobah župnišča. Župnik in ključarji so stavili pogoje — daj, dam —, naj se popravijo 4 okna in prebelijo prostori ter uredi zadeva duhovnikove plače, kar so župan in oba podžupana po predurku sprejeli. Prostor pa bo dan na razpolago za dneve volitev, če ne bi imela škofija kaj proti temu. Tudi o tem se je jasno govorilo od ene in druge strani: prostor bo dan volilni komisiji, ni pa bilo govora o g. Jožetu Pahorju, ki pri stvari nima prav nič opraviti.

8) Ta g. Jože Pahor je podžupan v Jamljah, on je baje dal na zapisnik na občinski seji 20. aprila, da mu mora župnik nemudoma izročiti ključ, in sicer že več kot mesec dni pred volitvami. Razloga za to ni bilo: prostori so bili že poobjeljeni in okna že plačana ter delo v teku. Denar za okna (20.000 lir) je dala občinska uprava na račun najemnine in ga bo krila gospodinja.

9) Ze prejšnje in sedanje ravnanje tega Jožeta Pahorja v zvezi z župniščem je bilo očitno izsiljevalno in samovoljno in v nasprotju z vsakim dogovorom ter uradnim postopkom, ker je bil obveščen, da je treba škofijskega dovoljenja za uporabo cerkvenih prostorov v druge namene. Ko je brž po nedeljski seji 20. aprila še isti dan ob 2.45 popoldne zahteval ključ in izročil dopis župana Jarca, seveda ključev ni dobil, ker je bila to samovoljna zahteva.

10) Ne naslednji dan in ne pozneje se nihče več ni zglasil pri župniku v zadevi.

11) »23. aprila je šel župan osebno po ključ, toda župnika ni našel.« Ob 8. uri zjutraj je bil župan že na delu, sam je tako povedal in šolski otroci so ga videli, ni iskal župnika, pač pa se je spravil z orodjem na delo. S sabo je pripeljal v avtu Ivana Gerinija, obhodnika iz Doberdoba, ne pa Pahorja. Župnik je bil tedaj še v cerkvi. Ob 8.45 je prišel župnik in se je znašel ob vstopu pred odprtimi vrati prostorov v pritličju. Župan z orodjem še v roki in občinski sluga mirno za njim sta ravnokar skončavala svoj posel: ključa, ključavnica, vijaki so že ležali na oknu, župan se je medtem podvizal, da natakne na vrata žabico (loket) ter velik lepak z naznanilom, da je stanovanje zaplenjeno za volitve. Ko ga je župnik tako zasačil na delu, se je župan pošteno ustrašil. Razume se, da mu župnik ni

pustil dovršiti dela in mu je spulil lepak iz rok. Župan se je postavil, da je on oblast ter da bo v ta prostor postavil družino, itd. Ker je župnik sprevidel, da ne opravi nič proti nasilstvu, je sam stopil na drugo stran ceste na telefon in poklical brigadirja karabinerjev, ki je kmalu nato prišel in mirno ugotovil način postopanja g. župana.

12) Če člankar trdi, da je župan prišel k pameti šele med zaslišanjem, da ima cerkev najemninsko pogodbo, ni čuda, ker je za Doberdoba; bi ga bil pač lahko o tem poučil podžupan Pahor, ki je iz Jamlj, in županu bi ne bilo krivice.

Tak je torej kronološki potek v zvezi s člankom iz »Primorskega dnevnika«.

K zgornjemu pojasnilu dodamo še to, da je bil dobrdobski župan Andrej Jarc suspendiran od službe za dva meseca zaradi vdora v tuje stanovanje. Njegovo službo med suspenzijo opravlja uradnik s prefektore, dr. Carrata. Župana Jarca so orožniki prijavili sodišču in je v teku sodni postopek pred trziškim sodiščem.

Radio Trst A

od 11. do 17. maja 1958

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika sedmih dni v Trstu. — 16.00 Orkester »Bojan Adamič«. — 17.00 W. Shakespeare: »Romeo in Julija«, tragedija v 5. dej. — 21.30 Narava poje v pesmi: 1. »Češnjav cvet«.

Ponedeljek: 11.30 Predavanje »Najskrivnostnejša gora na svetu«. — 18.00 Schumann: Kvintet v Es-duru op. 44. — 18.30 Slovenski samospevi. — 18.55 Orkester Johnny Douglas. — 19.15 Radijska univerza: Zemlja kot planet: »Morja«. — 20.30 Gounod: »Faust«, opera v 5. dej.

Torek: 11.30 Potovanje po Italiji. — 18.00 Bach: Sonata št. 2 v a-molu. — 18.30 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 19.00 Vokalni tercet »Metuljček«. — 21.00 Obletnica tedna: »Pred desetimi leti se je rodil Izrael«. — 21.15 Koncert komornega orkestra iz Ljubljane. — 21.55 Dalmatinske pesmi. — 22.05 Novela: Ivo Andrič: »Sanje«. — 22.30 Brahms: Trio št. 2 v C-duru, op. 87.

Sreda: 11.30 Žena in dom. — 18.00 Sonata za klavir št. 21 v B-duru. — 18.55 Vokalni kvintet »Niko Stritof«. — 19.15 prof. Ivan Theuerschuh: »Sola med dvema ognjema«. — 21.00 Ugo Betti: »Ubežnica«, igra v treh dej.

Četrtek: 8.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: Lea Pertot: »Trije prašiči«. — 16.30 Vokalni kvartet »Večernica«. — 17.00 Henry Gheon: »Lazajeva smrt«, misterij v treh dej. — 19.15 Radijska univerza. — 21.30 Zbor »Ljubljanski Zvon«. — 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: »Oton Župančič«, poročja prof. Martin Jevnikar.

Petek: 11.30 Življenja in usode: »Françoise Sagan«. — 18.00 Koncert violinista Alda Nelli. — 19.00 Samospeve Benjamina Ipavca poje baritonist Marjan Kos. — 20.30 Francoska operna glasba. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 21.15 Velika dela slavnih mojstrov. — 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija: Pekl, 14. spev. — 22.30 Mozart: Kvintet v A-duru za klarinet in godala.

Sobota: 15.00 Operne arije. — 16.00 Radijska univerza. — 17.00 Koncert pianistke Mirce Sancinove. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Gustav Silih: Nekoč je bilo jezero: dramatis. Antonija Curk: 3. del: »Kresna noč«. — 20.45 Slovenski oktet. — 21.00 Nikolaj Ljeskov: »Pot z nihilistom«, igra.

O zadevi z dobrdobskim županom

Jamlje so mala, prijazna in mirna vasica na goriškem Krasu ob glavni cesti Gorica-Trst. Kot duhovnija je samostojni vikariat od l. 1870, ki pa mu je prva svetovna vojna razdejala udobno župnišče. Duhovniki stanujejo od l. 1947 dalje, torej že 11. leto, vedno v istem zasilnem, raztrganem »župnišču«, ki ga je v ta namen dala v najem cerkvi lastnica. Sedanji duhovnik je že tretji stalni duhovnik, oziroma četrti, ki uporabljata stanovanje v sedanjem jamljskem župnišču: uradovanje, izvenšolski nauk, cerkveno petje, projekcije, včasih kino, miklavževanje, vse se je že vršilo tam.

Razlog in prilika, da poročamo o tem, nam daje članek iz »Primorskega dnevnika« z dne 1. maja letos, pod glavnim naslovom: »Suspenzija dobrdobskega župana itd.« Na ta članek odgovarjamo zato, ker je, kot se zdi, namenoma netočno poročal v zvezi z župniščem v Jamljah:

1) Lastnica je dala cerkvi v rabo celo svojo polovico stavbe in stanovanje duhovnikovo je vedno bilo tako spodaj kakor na vrhu.

2) Duhovnik ne »stanuje zelo poredko«, ampak redno, četudi ne tiči vedno v njem. Oskrbuje namreč dva samostojna vikariata, Jamlje in Dol, t. j. vso kraško dolino, od Gaberij do Devina. Svoje imenovanje je prijavil občini v novembru l. 1956 in je bilo tam vknjiženo s sedežem v Jamljah v župnišču.

3) »V pritličju pa je še ena soba,« piše »Primorski«. Ne, pač pa so trije prostori, in sicer prehodni prostor, potem dose-danji župnijski urad, ki služi sedaj kot pevska soba, in soba za nauk, namenjena za kuhinjo v župnišču.

4) »V kateri so stare šolske klopi«: to so cerkvena last. In vse drugo? naj naštevamo? n. pr. harmoniji, dve omari, miza, razni cerkveni predmeti, nebo, jaslice, božji grob in veliko drugega. Pač prostor v rabi!

5) »Občinska uprava je pred časom popravila zgornje tri sobe«: Do pretekle jeseni sta bili zgoraj dve sobi s prehodom iz ene v drugo. Notranjo sobo so prezidali v dve ter prebili steno za vrata vaški fantje, naprošeni od župnika, ter zastojnsko delali pod vodstvom župnika sa-

Ta razprava je nadaljevanje one, ki je izšla v Vrednotah leta 1955. Tam razpravlja dr. Brumen o Krekovem političnem delu v istem razdobju, tu pa o ostalem njegovem udejstvovanju.

Kdor pozna dr. Brumna, ve, kako temeljita je vsaka njegova stvar. O teh razpravah o dr. Kreku pa moramo samo potrditi, da je avtor preiskal nešteto virov, ki jih v glavnem navaja ob koncu razprave, zato da je mogel čim natančneje opisati neverjetno delavnost dr. Kreka v teh letih.

Vrednote 4. knjiga imajo letnico 1957. Bi torej morale iziti že lani, ko smo obhajali 40-letnico smrti Evangelista Kreka. Razprava je bila gotovo mišljena tudi kot komemorativno delo o pokojnem Kreku. Zato je njeno izdanje tem bolj na mestu.

Slovenski sociolog dr. Ahčin je prispeval tretjo razpravo v tej knjigi Vrednot. Objavil je zelo zanimivo in aktualno študijo o avtomaciji. Jasno in stvarno razpravlja o tem najsoodnejšem problemu na polju dela in proizvodnje. Najprej pove, kaj je avtomacija, nato pokaže njene posledice, dobre in slabe, ter pove tudi,

kako stališče naj zavzema do avtomacije katoliški človek. Dr. Ahčinova študija je res zanimiva in poučna za vsakogar in bi bilo prav, ko bi jo tudi bralci našega lista spoznali.

S socialnim problemom se bavi tudi razprava Stanka Mikoliča: Sodobna razvojna stopnja družabnega nauka. Mikolič je v tej študiji prikazal pajprej stanje socialnega nauka pred Comtejem od grških filozofov dalje, nato pa kako se je s francoskim filozofom Comtejem začelo pozitivno proučevanje socialnih pojavov na podlagi izkušenj in dejstev.

Četrto knjigo Vrednot zaključuje zgodovinsko-literarna razprava Tineta Debeljaka o slovenskem pesniku Zaklju-Leidinskem. To ni izčrpana in dokončna študija, njen namen je, kot izpoveduje avtor sam, dati pobudo, da bi v domovini, kjer so dani pogoji za to, začeli podrobneje preiskovati življenje in delo tega slovenskega pesnika iz dobe ilirizma, ki ga premalo poznamo, a ki zasluži, da bi ga bolj upoštevali. Debeljak objavlja nekaj pesmi iz Zaključev zapuščine, pove pa, da se celotna literarna zapuščina nahaja nekje v domovini, da bi jo bilo treba za-

to poiskati in pretehtati njeno vrednost ter morebiti tudi objaviti. Na objavljenih pesmih pokaže avtor, kako so pisane s precejšnjo pesniško silo in kako bi še danes krepko zavzele, ko bi jih jezikovno nekoliko opili, kot to delamo z nekaterimi našimi klasiki iz istega časa (Levstikom in Jurčičem).

Za literarne zgodovinarje je Debeljaka študija gotovo dobrodošla, a tudi za nelineitarje je zanimiva ter pove marsikaj novega. Priča tudi, kako Tine Debeljak v daljni Argentini še vedno čvrsto nadaljuje s svojimi literarno-zgodovinskimi študijami, ki delajo čast njemu in vsej slovenski emigraciji.

Četrta knjiga Vrednot je prav tako kakor prejšnje dokaz, da živi med Slovenci v emigraciji lepo število mož, ki se posvečajo resnemu študiju in budno zasledujejo vsako dogajanje doma in v velikem svetu. Oni so nam zagotovili, da se slovenski inteligent-begunec ni odtujil ne svojemu rodu ne svojemu poslanstvu, da pomaga ustvarjati svobodno slovensko kulturo, ki ji v domovini ni mesta.

(r + r)

VREDNOTE 4. knjiga

V Evropo je dospela 4. knjiga Vrednot, ki nam v podnaslovu povedo, da so glasilo delovnega občestva za Slovenski katoliški inštitut. Izhajajo pa v Argentini v založbi Slovenske kulturne akcije.

Pričujoča 4. knjiga Vrednot prinaša pet znanstvenih razprav.

Na prvem mestu je razprava Pavla Krajnika: Svoboda mesa pri M. M. Tarejevu. To ime je pri nas povsem novo. Pavle Krajnik pa nam pojasni, da je bil Mihajl Mihajlovič Tarejev profesor moralnega bogoslovja na moskovski Duhovni akademiji (1866-1934). Po svojih teološko-filozofskih idejah je spadal v krog modernistično usmerjenih filozofov in teologov polpretekle dobe v ruski cerkvi. Njegovo glavno delo so »Osnove krščanstva« v 4 knjigah. Zaradi pretirano oseb-nostnih pogledov na krščanstvo je prišel v spor z uradno rusko cerkvijo. Je pa kljub temu eden glavnih predstavnikov ruske teologije v preteklosti. Pavel Krajnik je o tem ruskem teologu napisal v ruskem jeziku doktorsko disertacijo z

naslovom: Svoboda mesa in duhovno življenje pri M. M. Tarejevu. V Vrednotah objavlja v slovenskem prevodu poglavje iz te disertacije.

Razprava je po svoje zanimiva, ker nam odkriva originalne poglede ruskega bogoslovca na problem naravnega življenja človekovega.

Sledi razprava dr. Vinka Brumna o Krekovem delu v letih 1900 do 1907. Vinko Brumen je sistematično raziskal delo in življenje dr. Janeza Ev. Kreka. Zasluduje ga iz leta v leto do vseh podrobnosti. V pričujoči razpravi se zadržuje ob Kreku v letih 1900 do 1907, ko se je mladi Krek dobrodu uveljavil v političnem in socialnem življenju kot neutruđen organizator in politik. Dr. Brumen nam prikaže tega velikega moža v njegovem podrobnem delu na socialnem in gospodarskem polju, v delavskih organizacijah, v stavbnem društvu, pri zadržništvu; dalje pri izobraževalnem delu v Krščanski socialni zvezi, pri predavanjih, v boju za treznost, v skrbi za dijaštvo, za učitelje. Potem se ustavi pri Krekovem duhovniškem in slovstvenem delu ter zaključí s Krekom na počitnicah.

Prvi maj v Števerjanu

Ob največjih cerkvenih praznikih se začne sv. maša z besedami: »To je dan, ki ga je naredil Gospod.« Z vso pravico bi mogli na letošnji prvi maj ponoviti: »To je dan, ki ga je naredil Gospod!« Tako lepo vreme smo imeli, da si lepšega nismo mogli želeli. Posebno je bilo lepo v Brdih, kjer je vse cvetelo. Števerjanski grič je bil res kot mlada nevesta ves v belem. Spomladansko sonce je prijetno sijalo, zrak brez vetriča, zato so se ljudje med Borovci počutili kot v majhnem rajcu.

V ta okvir, ki ga je pripravil Bog za prvi maj, so naše prosvetne organizacije postavile svojo prvomajsko proslavo. Pri tem je človeka presenetilo dejstvo, koliko mladine so nekateri vasi poslale v Števerjan. Toliko je menda nismo še videli na sličnih kulturnih prireditvah v Števerjanu. Seveda je bila odsotna še ta in ona vas, toda prepričani smo, da bodo zgledi drugih privabili polagoma tudi one, ki še vedno nedelavni stojijo ob strani.

Prvomajska prireditev v Števerjanu je imela izključno kulturni značaj. Posvečena je bila pesmi in slovenski besedi. Tako je prav!

Po pozdravnih besedah dr. Kacina se je začel prvi del prireditve, nastop zdru-

Slov. katol. prosvetno društvo v Gorici vabi na

VI. KULTURNI VEČER,

ki bo v torek 13. maja ob 21^h v Marijinem domu na Placuti.

Na sporedu je nastop mladih ustvarjalcev iz Trsta.

ženih moških in mešanih zborov, razvrščenih v dve skupini. Prva skupina je bila sestavljena iz zborov iz Števerjana, Jazbin, Pevme, Podgore in Gorice. To skupino je vodil pri nastopu pevovodja Franca Valentinčič mlajši.

Druga skupina pa je bila sestavljena iz zborov iz Doberdoba, Jamelj, Rupe in Standreža. To skupino je vodil pri nastopu pevovodja Maks Debenjak.

Prva skupina je izvajala sledeče pesmi: »Majnikova« (A. Nedved) za mešani zbor, »Ptičke so odjadrale« (M. Filej) za moški zbor ter »Vaška idila« (A. Jobst) za mešani zbor.

Druga skupina je izvajala naslednje pesmi: »Slovenska dežela« (Ipavec) za mešani zbor, »Sonce« (L. Bratuž) za moški zbor ter »Mladosti ni« (J. Laharnar) za mešani zbor.

Pribiti moramo, da je nastop združenih zborov na množičnih proslavah vedno dobrodošel in posrečen, ker lepa pesem prinaša mnogo vedrega veselja, posebno pa če jo poje številni, zelo dobro izbrani in izvežbani zbor.

V Števerjanu na proslavi je vsaka skupina štela čez šestdeset pevcev, ki so se za nastop požrtvovalno in vneto pripravljali. Pod sigurnim in večjim vodstvom obeh dirigentov so se pevci pri nastopu dobro odrezali in so vse poslušalce zadovoljili. Nekateri so bili celo mnenja, da je bil pevski del programa prekratek. No, tej želji se bo dalo ugoditi v bodoče v obojestransko zadoščenje.

Vsekakor dirigenta in zborji zaslužijo vso našo pohvalo in čestitke za to, kar so storili. Dejstvo je, da so se zbori še

vedno radi odzvali k sodelovanju na takih proslavah. In želja nas vseh je, da bi tudi v bodoče ne odmanjkali, ker jih vedno radi poslušamo. Uboga naša dežela, če ne bo več odmevala lepa pesem po naših vaseh in po naših odrih! Rotimo vas, cenjene dirigente in vas, pevke in pevce, da gojite še v bodoče s tako vneto in s tako ljubeznijo naše petje!

Po kratkem premoru je sledil drugi del proslave, pri katerem smo videli na odru pevmske fante in dekleta, ki so predvajali posrečeno burko. Dobro so se odrezali vsi brez izjeme in so poslušalce pripravili v izredno dobro voljo. Pevmska dramska skupina je na prvi maj menda prvič nastopila na odru pred širšo publiko. Zato moramo Pevčanom tem bolj čestitati na uspehu.

Ob koncu omenimo še požrtvovalno delo domačih števerjanskih fantov in deklet, ki so nosili teže dneva, da so vse pripravili, in tudi zato, da so točili tako pristno kapljico. Ob tej priliki moramo pohvaliti vse števerjance tudi zato, da so letos kupili Borovce, ki so postali tako last števerjanske cerkve, to je števerjanskega ljudstva. Vsi vemo, kako idealen kraj so Borovci za kulturne ljudske proslave na prostem. Sedaj nam je zagotovljen tamkajšnji prostor za zmeraj. Zato smo lahko toliko bolj veseli mi vsi skupaj v Števerjanu.

Mrak je legal na zemljo, ko so se ljudje s korierami in drugimi vozili, pa tudi peš odpravljali v dolino. Sonce je zahajalo nad jugoslovanskimi Brdi. O, da bi nikoli ne zatonilo nad našo slovensko katoliško kulturo!

Podgora

Kot je bilo napovedano, smo v nedeljo prav lepo doživeli praznik svetega Gotarda. Zjutraj ob 7^h smo privrkat letos imeli prvo sv. obhajilo, kar je še bolj povečalo zbranost in lepoto praznika. Ob slovesni peti sv. maši, ki je bila ob 10^h, pa sta si obljubila zvestobo in se poročila pred velikim oltarjem tudi nam vsem draga pevca in člana našega Mladinskega krožka Demarchi Elio in Sitar Marija. Spremljala ju naša najlepša voščila.

Popoldne ab 3^h smo imeli šmarnice in kar doživljali razsvetlenost nove pomladi

Zaključila se je razstava rož

V nedeljo, 4. maja zvečer so na tržaški pomorski postaji zaključili razstavo rož, ki je vzbudila med tržaškim prebivalstvom toliko zanimanja. Seveda ni manjkalo tudi tujih občudovalcev. Razstavo je obiskalo skoro 40 tisoč oseb. Kot zadnjo zanimivost te razstave moramo omeniti razdelitev nagrad in priznanj. Predvsem je vladalo zanimanje za dve zlati orhideji; prvo je dobila gospa Norma Navverri, drugo pa gospa Ema De Pressel, obe iz Trsta. Tudi ostale nagrade so zadeli Tržačani, le nagrado za najboljši nevestin šopek je zadela neka tvečka iz Catanie, ki je kot zadnja poslala cvetlični šopek z letalom.

Razstava je ostala odprta še v ponedeljek 5. maja, a le za sklenitev kupčij.

Medtem so se v Trstu že začele prve

pri lepi Marijini kapelici, kjer je vso pobožnost še zaključil blagoslov z Najsvetejšim. Prvoobhajanci so tam gori dobili še spominske prvoobhajilne slike in s fotografskim aparatom smo jih posneli na barvane projekcijske fotografije. Ostane naj torej živ spomin na prvo združenje z Jezusom, na Majniško Kraljico in na svetega Gotarda.

Zalostna vest iz Medane

Izvedeli smo, da so v nedeljo 4. maja pokopali v Medani Alojzijo Srebernič, vzorno mater č.g. Hermana Sreberniča, župnijskega upravitelja v Izoli pri Kopru.

Pokojna mati Alojzija Sreberniča je bila rojena v Medani 30. marca 1876 ter je dočakala 82 let. Živela je vedno v Medani. Ze v prvi svetovni vojni je izgubila dobrega moža ter se je od tedaj z vsemi močmi posvetila vzgoji otrok, domu in delu. Bila je pravi zgled krščanske matere. V njenem življenju je bil vedno Bog na prvem mestu; nato otroci, ki jih je imela kar šest in katerim je žrtvovala vso materinsko ljubezen in jim darovala vso modro in plemenito vzgojo kot najbogatejšo doto za življenje. Pri vsem tem pa je bila najlepši vzor neumorne delavke, kajti delo je bilo njej poklic, dika človeka, posebno pa še dika vsake krščanske matere.

Poleg vseh skrbi, težav in trpljenja, ki jih je morala prinesiti skozi prvo in drugo svetovno vojno, ni klonila. Tako je junaško prehranila otroke, obvarovala dom in zemljo ter dočakala, da so se sinovi France, Pepi in Tonče poročili. Četrty sin, Herman, pa je postal vzoren in nadvse goreč duhovnik, ki služi v Izoli pri Kopru. Od dveh pridnih hčera je ena pri bratu duhovniku, druga pa je v službi na slov. srednjih šolah v Gorici.

Pokojna mati je zbolela na prvi petek v marcu. Delni mrtvoud jo je priklenil na bolniško posteljo. Dva meseca je v boleznih prenašala hude bolečine z vsem potrpljenjem in z veliko bogovdanostjo. Vsem je bila še v boleznih najlepši zgled. Končno jo je dobri Bog poklical k sebi po plačilo na prvi petek v maju. Veličasten pogreb, ki so ga vodili trije duhovniki, preč. g. dekan Krapež ob asistenci dveh duhovnikov domačinov, č.g. Franca Sreberniča ter č.g. Bruna Pulca, je bil jasen dokaz, koliko spoštovanja in ljubezni je uživala pokojna mati Alojzija Srebernič.

Blagi pokojnici želimo večni pokoj, vsem njenim otrokom pa božje tolažbe.

priprave za štirideseti mednarodni velesejem, ki bo otvorjen 22. junija. Poleg Avstrije in Jugoslavije so že javile svojo udeležbo Češkoslovaška, Sirija, Grčija, Egipt, Zahodna Nemčija, Madžarska, Libanon, Indija, Jordanija, Mehika in ZDA ter Sovjetska Zveza. Prvič bosta na tržaškem velesejmu zastopani Mehika in Sovjetska zveza, vrnile pa so se Madžarska, CSR, Egipt in Indija, ki so bile pred leti že zastopane na velesejmu.

† Prof. Zupan France

V Trstu je zadnjega aprila umrl v bolnišnici profesor France Zupan. Pokojni je bil doma iz Kovorja na Gorenjskem. Gimnazijo je študiral v Kranju, nato pa univerzo v Ljubljani. Svojo prvo službo je nastopil na gimnaziji v Murški Soboti, nato pa se je posvetil časnikarstvu. Od

MARIJANSKA PROCESIJA

SODELOVALA BO VASKA GODBA.

leta 1945 pa do smrti je bil profesor na srednjih šolah v Trstu. Bil je odlični profesor in strokovnjak v zemljepisju. Za šole je napisal več učnih knjig.

Bil je stalni pevec pri slovenski maši pri Sv. Antonu. — Njegovima hčerka naša sožalje. Naj počiva v miru poleg svoje žene, ki jo je izgubil pred desetimi leti.

Bazovica

Naše vase okrog Trsta se neprestano modernizirajo. Vse, kar ima mesto, morajo imeti tudi naše vase. Kje so bili nekoč bari, kinodvorane, frizerski saloni! To so bile predpravice mesta. Dandanes najdeš vse to že po najbolj skromnih vaseh.

Vred veliko nočjo je družina Križmančič-Kusovi v Bazovici otvorila krasen frizerski salon, ki se lahko kosi z vsakim mestnim salonom. Te dni je trgovec Herman Križman otvoril zelo okusno opremljeno trgovino jestvin. Človek se tega le veseli. Prav je, da ni treba našim ljudem pri tujcih iskati to, kar potrebujejo za življenje, in da so postreženi tako, kot bi jih postregel meščan. Želeti pa je, da bi po naših slovenskih vaseh istočasno beležili napredek v srčni omiki, narodni zavesti in verskem udejstvanju.

Volilni govori nas niso še razburili in upamo, da nas tudi v bodoče ne bodo. Maloštevni govorniki so do sedaj osamljeno govorili le sebi. Največ pozornosti so jim posvetili otroci, ki kar radi skakejo okrog tulečih avtomobilov in mikrofonskih naprav. Tudi za njihovo osebno varnost je bilo do sedaj temeljito poskrbljeno: policisti jih zvesto spremljajo in čuvajo. Vaščani so vseh propagand dobesedno naveličani. Radi bi živeli v miru, spoštovani v svojih pravicah, poštono si služili vsakdanji kruh in če le mogoče si zmanjšali trud. Vedo, da jim govorniki veliko obetajo in da obljub ne bodo izpolnili. Marsikdo je že razumel, da bo le z delom živel, ne pa od raznih vseobtajočih strank. Kot katoličani pa si verni ljudje želimo, da bi nova vlada pustila vso svobodo krščanskega življenja brez diktatorskih omejitev. Zato bodo naši vaščani — zlasti naročniki Kat. glasu — dobro premislili, predno bodo oddajali svoj glas. Naj bi naš dober časopis, ki sta mu pri srcu katoliška vera in narodna zavest našega ljudstva, pravilno usmerjal naše volivce.

Prejšnjo nedeljo je pri nas zelo lepo uspela razstava goveje živine, ki jo je organiziralo Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo. Vse udeležence — po veliki večini Slovenci — je pa bolelo, da nihče od organizatorjev ni spregovoril niti besede o slovensčini. Zadnje dni pred razstavo so poskrbeli, da so prišli na dan tudi slovenski lepaki, ker je na merodajno mesto prišlo več protestnih glasov; niso pa razumeli, da se slovenskim razstavljavcem in slovenskemu občinstvu govori v slovensčini. Koliko več bi zalega taka razstava. Tudi napisi pred razstavo bi morali biti vsaj dvojezični. Potem bi lahko govorili o spoštovanju slovenske manjšine!

V T R E B Č A H

BO V NEDELJO 11. MAJA

OB 4. URI POPOLDNE: SV. MASA, GOVOR IN PROCESIJA S KIPOM MATERE BOZJE.

Iz Beneške Slovenije

Dol. Barnas

V barnaškem svetišču se bodo v nedeljo 11. maja, ob priliki letnega praznika »Tolažnice žalostnih«, ki se z dovoljenjem svete stolice obhaja s posebno liturgično mašo na peto nedeljo po veliki noči, vršile izredne slovesnosti v proslavo stotletnice lurske Matere božje.

Iz krasne lurske kapelice, zraven svetišča, katere slika je bila objavljena tudi v zadnji številki Kat. glasa, Marija kliče in vabi vse, posebno tiste, ki ne bodo mogli romati v Lurd.

Program proslave bo naslednji: zjutraj spovedovanje, sv. obhajilo in več sv. maša za številne romarje; ob 10.30 slovesna sv. maša in procesija z Najsvetejšim, kakor je navada v Lurdu, z blagoslovom bolnikov; popoldne ob treh »Triumf Brezmadežne« do mosta čez krasno in poetično Nadižo. Procesija se zaključi na prostornem trgu sredi vasi. Sledila bo primerna prireditev na prostem. Cerkevne slovesnosti bo imel preč. mons. Garlatti, škofijski kancler iz Vidma, namesto nadškofa, ki je zaposlen zaradi pastoralne vizitacije. Sodelovala bo imenitna godba iz zavoda »Tomadini« iz Vidma. Domače pevsko društvo bo ob 65-letnici svojega obstoja zapelo izredne točke najlepših klasičnih skladb. — Pridite, ne boste se kesali. Marija vas čaka!

OBVESTILA

Marijanski kongres v Lurdu

Ponovno opozarjamo, da je v teku vpisovanje za romanje na Marijanski kongres v Lurd, ki se bo vršil v dneh 14. - 17. septembra. Ker se predvideva izredno velik naval romarjev, je treba nemudoma najaviti število udeležencev, da se jim zagotovi hrana in prenočišče v Lurdu.

Kdor se misli udeležiti romanja z avtopulmanom, ki bo odšel iz Gorice dne 11. sept. in se vrnil dne 19. sept., naj čimprej poskrbi za vpis. Pojasnila in vpis na škofiji v Gorici.

RODITELJSKI SESTANEK. Ravnateljstvo Strokovne šole v Gorici vabi vse starše, ki imajo otroke na tej šoli, na roditeljski sestanek, ki bo v nedeljo, 11. t. m., ob 10.30 v šolskih prostorih v ul. Randaccio. — Ker je to zadnji sestanek v tem šolskem letu, je ravnateljstvo prepričano, da bo udeležba polnoštevna.

V DOLINI so zbrali v aprilu za novi mladinski dom in župnišče 48.000 lir. Vsem dobrotnikom, ki so vsi čitatelji našega lista, naj dobri Bog obilno povrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: mstr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann:

51

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

Nato je z jeznim glasom razglasil zadnjo obsodbo. »Nepripraveženi duhovnik Peter Coudrin, imenovan Marche - à - terre, je v odsotnosti obsojen na smrt. Istočasno se nagrada za njegovo ujetje zviša na pet sto frankov. Dobil jo bo tisti, ki bo omogočil, da homo prijeli tega nevarnega sovražnika države. Rodoljubi, storite svojo dolžnost!«

V prostoru za občinstvo se je zaslislalo razburjeno mrmanje.

»Pet sto frankov, salabolt!« je zagodrnjal zamazan prekucuh bradatemu starcu, ki je sedel zraven njega z rdečo čepico na glavi. »Če bi lahko to zaslužil! Toda sam zlomkov rabelj vedi, kje tiči far!«

»Ne, rabelj tega pač ne ve,« se je zarežal jakobinec. »Kako?« se je zavzel oni. Nato je razumel šalo. »Prav imaš, brdovsko srce, rabelj tega pač ne ve, ker bi ga sicer skrajšal za glavo! Giljotina zanj je že namazana.«

»Kdo ve?« je zarežal jakobinec. »Zaključujem sodno obravnavo,« se je tedaj zaslislal ostri predsednikov glas. »Odpeljite obsojenec! Do usmrtnice jih morate najstrože stražiti.«

Cez eno uro je bradati jakobinec stopil v pekarijo mojstra Vinaie.

Pek je z mračnim obrazom pogledal starca z rdečo čepico in zagodrnjal: »Kaj hoče državljan?«

»Da napravite prijaznejši obraz, državljan pek,« je odgovoril oni.

»Časi niso primerni za obraze,« je zagodrnjal Vinaie. »Prav imate, brat pek!« se je zarežal rdečkar. »Jaz na primer sem bil pravkar navzoč, ko so me obsodili na smrt pod giljotino.«

Pek, ki si je zlovoljno dal opraviti pri svojih omarah za kruh, se je naglo obrnil in se zagledal v onega z odprtimi usti. Bil je prepričan, da ima pred sabo blazneža.

»Sedaj pa le zaprite spet usta, mojster,« se je zasmel jakobinec. »Saj hoste spet takoj zazijali.«

Pri teh besedah je snel z glave rdečo čepico. Malo je potegnil in že je držal v roki razmršeno brado in razkuštrano lasuljo. Pek je res spet prav nevarno široko zazijal.

»Coudrin, duhovnik Coudrin!« je končno zajceljal; nato se je zakrohotal, da je kar zabobnelo in da je Jurij radoveden pritekkel iz sobe, kjer so pekli. »Ne, prečastiti, v tej obleki vas pa res nisem spoznal.«

»To je prava sreča,« se je sedaj zasmel tudi duhovnik. »Sicer bi me bil najbrž spoznal tudi predsednik sodišča ter bi mi ponudil gostoljubno streho za železno mrežo.« Nato pa je poročal peku in njegovemu sinu o izidu obravnave v Poitiers.

Poslušala sta ga skrajno prepadena.

»To se ne sme zgoditi!« je pek planil kvišku. »Sodba

se ne sme izvršiti. To je vendar jasen umor!«

»Ni prvi, ki se bo dogodil v Franciji,« je odgovoril Peter Coudrin mračno.

»Vseeno! Saj bi se morali sramovati, če bi dopustili, da bodo uboge šibke žene spravili pod giljotino.« Mojster je začel korakati po sobi z velikimi koraki gor in dol. Končno se je ustavil; stopil je tik pred duhovnika. »Samo besedo, prečastiti, eno samo besedo recite, pa bodo meščani in kmetje iz Montbernage s sekirami in kosami razsekali rdečkarje v Poitiers. Pri Bogu, recite eno besedo pa bomo naskočili zapore in pripeljali ujetnike ven.«

»In jutri bo gorel ves Montbernage,« je odgovoril duhovnik mirno. »Rdeči ne bi pustili cele nobene hiše in nobene kočee. Saj vendar veste, kako so napravili peklniski oddelek v Vandeji, kjer se je upor prav zdaj strahotno končal. S silo ne opravimo nič.«

Pek je ves divji sedel na stol in si pokrnil obraz z rokami.

»Da, prav imate,« je rekel potem tiho.

»Toda če s silo ne moremo nič opraviti,« se je vtaknil v pogovor deček, »pa morda z zvijačo. Saj bi ne bilo prvič, da bi jo rdečim zaigrali.« Oči so se mu svetile od podjetnosti in v mislih je že mrzlično naglo iskal izhoda. Končno je bliškoma švignil skozi vrata; čez nekaj časa je bil že nazaj. Pomolil je duhovniku uniformo.

»Kako bi bilo s tem, gospod?«

»Uniforma konjeniškega stotnika, katero mi je daroval prijatelj pri neozdravljivih!« je zaklical Peter Coudrin presenečeno. »Na to sem pa res čisto pozabil. Morda imaš prav, Jurij, Morda nam bo uniforma res pomagala.« (Nadaljevanje)